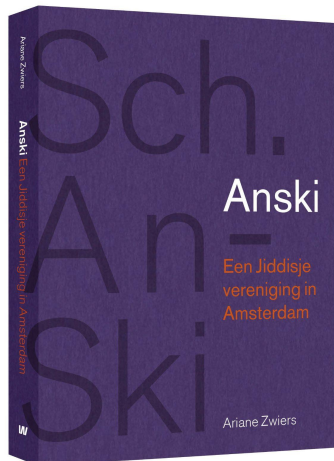

Anski, Een Jiddisje vereniging in Amsterdam

Ariane Zwiars

De Jiddisje cultuurvereniging Anski werd in 1921 opgericht door Oostjoden, meest ambachtslieden, om in Amsterdam in hun behoefte aan Jiddisje cultuur te voorzien. Ze gingen in 1921 meteen voortvarend te werk, ze zetten een bibliotheek op en een schooltje voor de kinderen. Ze richtten een eigen toneelkring op, waar artiesten uit het buitenland kwamen optreden.

Ze hielden voordrachten over culturele, politieke en wetenschappelijke onderwerpen, waarvoor ze ook beroemde Jiddisje schrijvers uit andere landen uitnodigen. Maar vooral: men kwam bij elkaar en praatte Jiddisj met elkaar. De meeste leden waren socialist en ze waren maatschappelijk bijzonder actief. Hun activiteiten zetten ze, voor zover mogelijk, voort tijdens de Tweede Wereldoorlog, toen een groot aantal leden in het verzet zat.

Ariane Zwiars vertelt het verhaal van de vereniging. Het is geen gemakkelijk verhaal, omdat tijdens de oorlog een groot deel van de leden werd vermoord en het complete archief werd vernietigd. Gelukkig is het naoorlogse (Jiddisje) archief bewaard in het Joods Museum en hebben veel leden hun herinneringen opgeschreven en op band verteld. In het boek zijn tevens meer dan honderd

foto's opgenomen, de meeste gemaakt door Anski's huisfotograaf Boris Kowadlo, en een aantal biografische schetsen van leven en lot van een aantal leden.

Hieronder een foto van het bronzen beeld dat in opdracht van de overgebleven leden van Anski door beeldhouwer Jannes Limperg is vervaardigd ter nagedachtenis aan de in de Sjoa omgebrachte leden van de vereniging. Op 22 november 1979 werd het manshoge beeld onthuld in het Joods Historisch Museum, dat het beeld - vol van symboliek - in bezit heeft.

